

Landinrichting

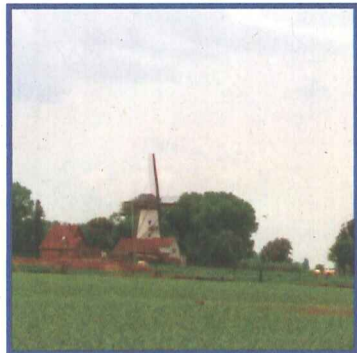
Leie en Schelde

Inrichtingsplan Oude Kale

Beste lezer,

Eind vorig jaar kreeg u een exemplaar van de landinrichtingskrant in de bus. Daarin kon u lezen dat het landinrichtingsproject Leie en Schelde volop uitvoering krijgt via de verschillende inrichtingsplannen. Heel wat inrichtingsplannen werden reeds goedgekeurd en zijn intussen deels of volledig uitgevoerd. Een andere reeks van plannen doorloopt momenteel de adviesprocedure. Het inrichtingsplan Oude Kale werd op 28 januari 2002 door de minister, mevrouw Vera Dua, goedgekeurd. Dit betekent dat met de uitvoering gestart kan worden. Alvorens daarover meer te vertellen, frissen we nog even uw geheugen op over hoe landinrichting in zijn werk gaat.

EEN TERUGBLIK ...

Landinrichting algemeen, van richtplan naar inrichtingsplan

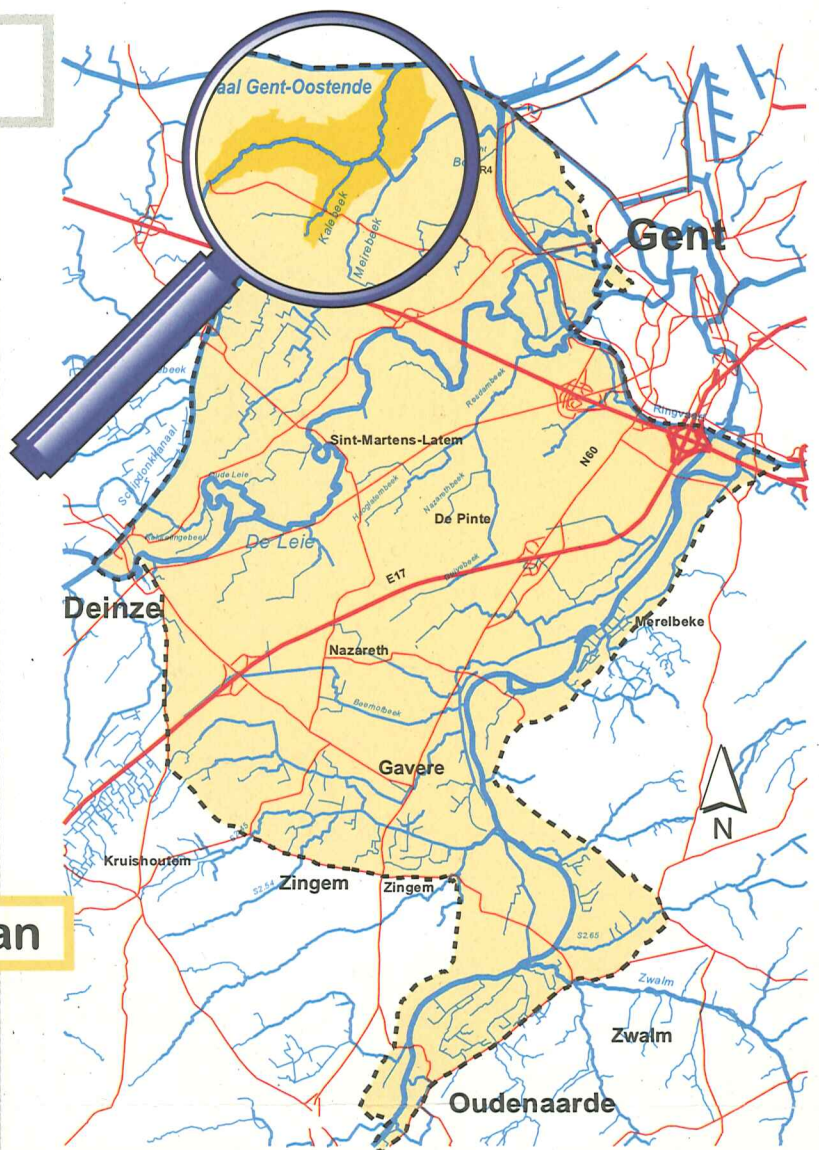
Met het instrument landinrichting wil de overheid het landelijk gebied inrichten volgens de bestemming. Deze wordt bepaald via de ruimtelijke ordening (gewestplannen, bijzondere plannen van aanleg, ruimtelijke uitvoeringsplannen).

De rode draad bij deze inrichting vormt het **richtplan**. Het richtplan voor het landinrichtingsproject Leie en Schelde werd op 30 juni 1998 door de Vlaamse regering goedgekeurd. Dit plan geeft de grote opties weer voor de gepaste inrichting van een gebied en een overzicht van de maatregelen en werken die voor deze inrichting nodig zijn. De uitvoering van al de maatregelen voor het volledige landinrichtingsproject kan moeilijk via één gedetailleerd plan worden gerealiseerd. De eigenlijke uitvoering gebeurt daarom via verschillende **inrichtingsplannen**; het inrichtingsplan Oude Kale is hiervan een concreet voorbeeld. Een inrichtingsplan is het resultaat van een grondige studie van een deelgebied binnen het grote projectgebied Leie en Schelde en bevat een reeks gerichte maatregelen en voorstellen voor de inrichting van een deelgebied.

Een voorbeeld om het verschil tussen het richtplan en een inrichtingsplan duidelijker te maken: Het **richtplan** spreekt van het verhogen van de natuur- en milieukwaliteit van de waterlopen. Het **inrichtingsplan** herneemt deze grote lijnen maar werkt ze verder uit en beschrijft in detail wat er waar moet gebeuren om de opties te realiseren. Concreet betekent dit onder meer dat ter hoogte van het Driesselken en in de Brouwerijstraat de mogelijkheden voor kleinschalige waterzuivering onderzocht worden.

Overleg en samenwerking

In een landinrichtingsproject wordt via samenwerking tussen verschillende partners naar een verbeterde inrichting van het landelijk gebied gestreefd. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) maakt in opdracht van de minister de richtplannen en inrichtingsplannen op. Hierbij wordt nauw overleg gepleegd met alle besturen en sectoren. Binnen dit gebied zijn er immers verschillende instanties bezig met de inrichting van de open ruimte. Het instrument landinrichting probeert deze initiatieven op elkaar af te stemmen en in overeenstemming te brengen met het richtplan. Door de krachten te bundelen en de hoofden bij elkaar te steken kan er immers vaak meer worden gerealiseerd. Deze intense manier van samenwerken zorgt ervoor dat het inrichtingsplan door verschillende sectoren gedragen kan worden en dat diverse reeds bestaande initiatieven samengebracht worden in het inrichtingsplan. Voor elke maatregel in het eindvoorstel van inrichtingsplan wordt aangegeven wie welke maatregel zal uitvoeren. In het inrichtingsproject Oude Kale zijn de partners naast de VLM, de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ), de afdeling Water van AMINAL, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW), het stadsbestuur van **Gent**, de gemeentebesturen van **Nevele** en **Lovendegem** en een aantal particulieren. Een aantal planonderdelen gebeuren met de steun van de provincie **Oost-Vlaanderen**.

Project Leie en Schelde

Eén van de landinrichtingsprojecten in Vlaanderen ligt in de provincie Oost-Vlaanderen. Het project Leie en Schelde omvat 13 gemeenten: Gent, Lovendegem, Nevele, Deinze, Sint-Martens-Latem, De Pinte, Merelbeke, Nazareth, Kruishoutem, Zingem, Gavere, Zwalm en Oudenaarde. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ruim 23.000 ha. Aangezien de landinrichting niet van toepassing is op de woon- en industriegebieden bedraagt de netto-oppervlakte ca. 16.500 ha. Binnen deze oppervlakte zullen meerdere inrichtingsplannen de verschillende maatregelen voor het gebied uitwerken.

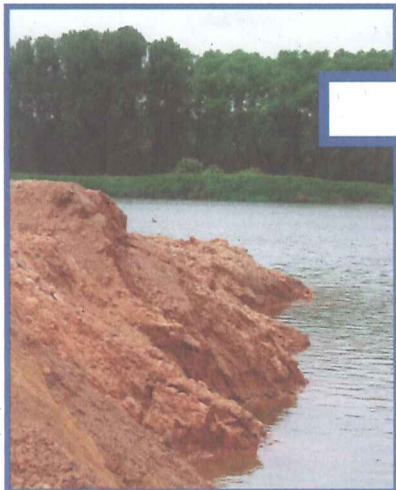
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Situering

Het projectgebied Oude Kale ligt in het noorden van het landinrichtingsproject Leie en Schelde. Het heeft een oppervlakte van ca. 440 ha en is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Lovendegem (Lovendegem en Vinderhoute) en Nevele (Merendree) en de stad Gent (Drongen). Landschappelijk gesproken gaat het over een valleigebied tussen Merendree en Vinderhoute van 100 à 600 m breed en ca. 5 km lang met de Oude Kale als meanderende beek.

Het projectgebied werd ingedeeld in drie deelgebieden: *kouters* (open, hoger gelegen gebieden, vaak akkerland), *bulken* (lager gelegen gronden, omgeven door perceelsrandbegroeiing, vaak weiland) en *meersen* (laag gelegen vochtige graslanden). Voor elk deelgebied werden specifieke inrichtingsmaatregelen uitgewerkt. Daarnaast zijn er nog bepaalde elementen die apart werden behandeld zoals bv. de storten in het gebied, het Driesselken, het ontginningsgebied ...

Centraal in het plan staat de **integrale** inrichting van het gebied met aandacht voor landbouw, natuur, waterwinning, landschap en recreatie. Dit wil zeggen dat alle sectoren voordelen halen uit de voorgestelde maatregelen of gecompenseerd worden voor eventuele nadelen.

Ontginningsgebied

Langs het kanaal Gent-Oostende ligt een ontginningsgebied dat nog gedeeltelijk in exploitatie is. Voor het gedeelte waar niet langer actief zand gewonnen wordt, zal de afdeling Bovenschelde van **AWZ** maatregelen uitwerken ten voordele van natuur en landschap.

Contactpersoon

Afdeling Bovenschelde
Vera De Vlieger
Nederkouter 28 - 9000 Gent
tel: 09/268.02.25

Natuurontwikkeling en landschap

Om opnieuw een visueel contact te hebben met de omgeving rond de Van Vlaenderensmolen zal een groot deel van de dijk rond de waterplas aan de Zuurhoek verwijderd worden. Een deel van het talud blijft echter behouden om nestgelegenheid te creëren voor oeverwaluven. Via een houten brugje over de Oude Kale, een voetgangerssluis en een vogelkijkhut wordt het gebied beter toegankelijk voor natuurobservatie.

terplas aan de Zuurhoek verwijderd worden. Een deel van het talud blijft echter behouden om nestgelegenheid te creëren voor oeverwaluven. Via een houten brugje over de Oude Kale, een voetgangerssluis en een vogelkijkhut wordt het gebied beter toegankelijk voor natuurobservatie.

LEGENDE

gemeentegrenzen
LANDSCHAP

aan te planten (knot)bomen

aan te planten houtkant

bebossen stort

af te graven talud

herinrichten Driesselken

omvormen populierenbos naar bos met standplaatseigen soorten

NATUUR

vistrap

inrichten extensief begrazingsblok

af te graven perceel

te herprofilen vijver

aanleg bufferstrook

inrichten voor natuurontwikkeling

RECREATIE

te plaatsen informatiebord

toegangsluis te realiseren

bouwen vogelkijkhut

aanleg brug

MILIEU

aanleg kleinschalige waterzuivering

milieu-onderzoek van stort

GRONDBELEID

te verwerven

Omgeving Van Vlaenderensmolen

Landschap: Driesselken

Het gebied van de Oude Kale is één van de best bewaarde landschappen in het landinrichtingsproject Leie en Schelde. Het typische landschapspatroon is er nog goed behouden en de Oude Kale heeft er nog zijn natuurlijke loop.

Het Driesselken, een driehoekig pleintje in de Biezestraat te Merendree, dateert reeds uit de Middeleeuwen. Om het drieskarakter te versterken, zullen de kaprijpe populieren worden geveld en vervangen door enkele hoogstamfruitbomen. De bestaande veedrinkpoel zal worden aangepast zodat de oevers minder steil worden en vertrappeling door het vee wordt tegengegaan. De weide zelf blijft in gebruik als weide.

Dit is één van de planonderdelen die de **VLM** zal uitvoeren, met financiële tussenkomst (30%) van de gemeente Nevele. De VLM heeft ondertussen een studie-bureau aangeduid om de werken die zij zelf uitvoert, te ontwerpen.

Driesselken

ontingsplan Oude Kale

Molenmeers

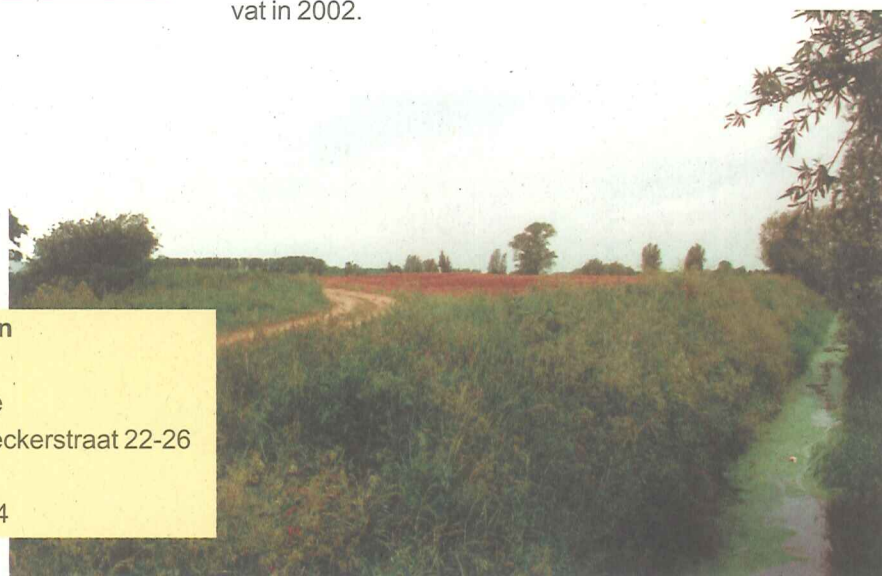
De site Molenmeers wordt nu reeds door Natuurpunt beheerd als natuurgebied en zal worden uitgebreid. De kaprijpe populieren worden gerooid, hoogstambomen, knotbomen en bosgoed komen in de plaats. Dit deel zal worden uitgevoerd door **AWZ** en de **VLM**.

Verbetering van de milieukwaliteit

In het projectgebied liggen een drietal gekende storten waarvan dat ter hoogte van de Borisgracht het grootste is (11 ha). Aangezien de vallei deel uitmaakt van het waterwingsgebied van Kluzen, zal worden onderzocht welke invloed deze storten hebben op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater. **OVAM** onderzoekt het stort aan de Borisgracht en de storten ter hoogte van Molenmeers en de Brouwerijstraat. Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen vervolgens mogelijk maatregelen worden genomen om de eventuele milieueffecten te beperken. Voor de kleinere storten wordt gekozen voor spontane verbossing en aanplant van bosgoed.

Het oriënterend bodemonderzoek van **OVAM** wordt aangevat in 2002.

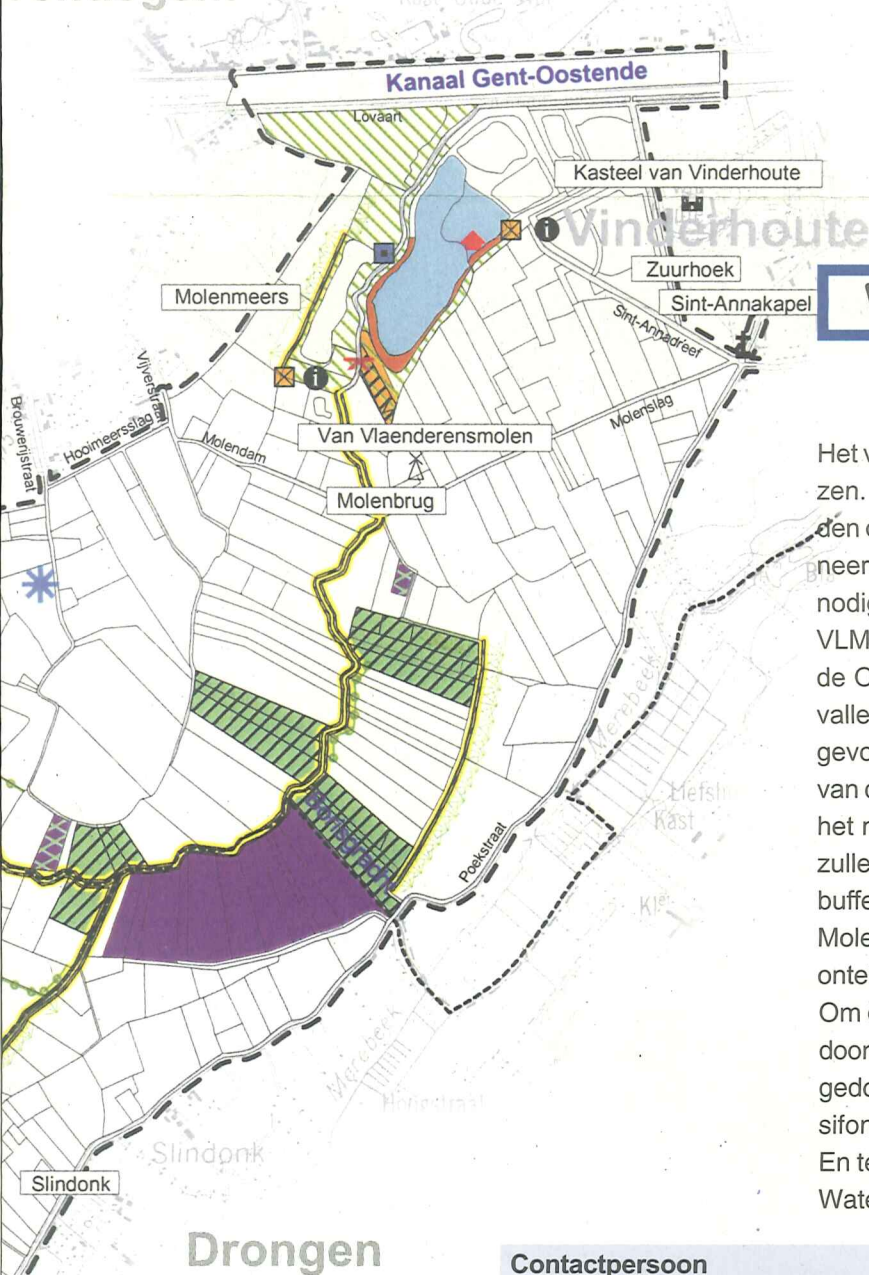

Omgeving van het stort aan de Borisgracht

Contactpersoon

OVAM
Karina De Beule
Kannunik De Deckerstraat 22-26
2800 Mechelen
tel: 015/28.42.84

vendegem

Waterwinning, landbouw

en natuurontwikkeling

Het volledige gebied maakt deel uit van het oppervlaktewaterwingsgebied van het drinkwaterproductiecentrum Kluzen. De **VMW** wil in de toekomst (ten vroegste vanaf 2006) water van de Poekebeek gedurende de wintermaanden door de Oude Kale naar Kluzen transporteren, weliswaar afhankelijk van de waterkwaliteit en de hoeveelheid neerslag. De Oude Kale is echter te klein om die verhoogde watertoevoer te verwerken. Aanpassingswerken, nodig om het water toch door te laten, kunnen volgens het richtplan niet. Via een computermodel werd door de **VLM** berekend wat er zou gebeuren indien het water van de Poekebeek (beperkt tot een debiet van 1,5 m³/s) door de Oude Kale gestuurd wordt zonder deze te verbreden of te verdiepen. Uit berekeningen blijkt dat bepaalde valleigronden tussen Merendree en Vinderhoute zouden vernatten met opbrengstverliezen voor de landbouw tot gevolg. Vanuit deze vaststelling werd een compensatiesysteem uitgewerkt waarbij de betreffende landbouwers van de **VMW** een jaarlijkse vergoeding zullen ontvangen. Een aantal van de laagst gelegen gronden, die nu reeds het minst interessant zijn voor de landbouw en vaak heel wat mogelijkheden bieden voor natuurontwikkeling, zullen worden aangekocht door de **VLM**. Langs de Oude Kale moeten daarnaast op beide oevers 5 m brede bufferstroken onteigend worden tussen de Veldestraat in Merendree tot zowat 300 meter stroomafwaarts de Molenslag in Vinderhoute, dit voor een meer natuurgericht waterbeheer. In de loop van 2002 zal hiervoor een onteigeningsplan worden opgemaakt door de afdeling Water.

Om de oppervlaktewaterwinning en het waterkwantiteitsbeheer in het algemeen optimaal te laten verlopen, zal door **AMINAL afdeling Water** een meet- en regelsysteem opgesteld worden waardoor het water van de Poekebeek gedoseerd kan worden doorgelaten naar de Oude Kale onder het Afleidingskanaal van de Leie via de bestaande sifon. Dit project wordt in de loop van 2002 aanbesteed.

En ten slotte wordt de aanpassing van de duiker, ter hoogte van de Molenslag te Vinderhoute, door de afdeling Water voorzien op het investeringsprogramma van 2003.

Contactpersoon

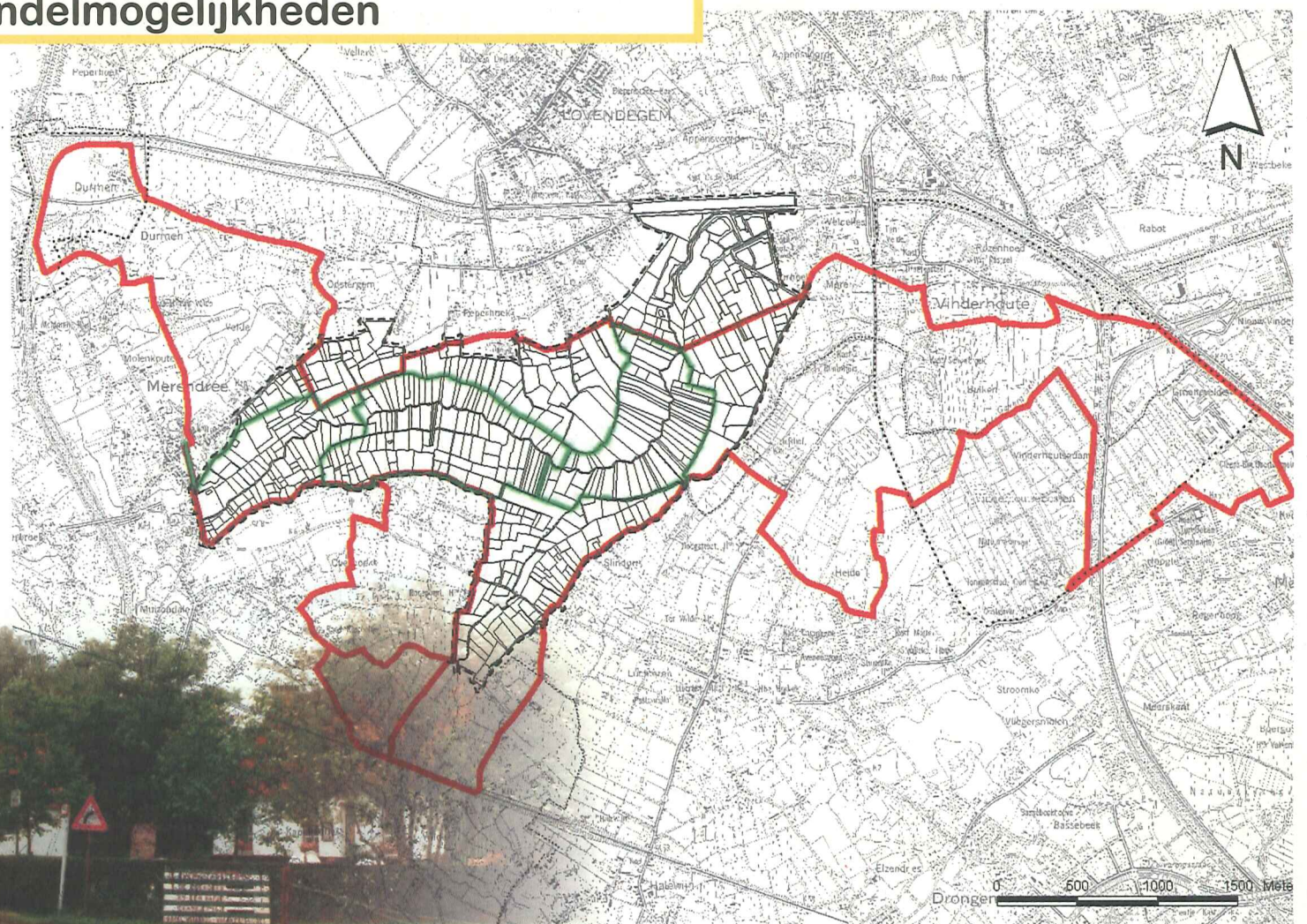
Vlaamse maatschappij voor Watervoorziening (**VMW**)
Hervé Lagast
Koning Boudewijnstraat 46 - 9000 Gent
tel: 09/240.91.11

AMINAL afdeling Water
Herman Van Damme
Elfuliststraat 43 - 9000 Gent
tel: 09/244.83.11

Foto genomen bij debietsmetingen uitgevoerd door **AMINAL afdeling Water** vóór ruiming van de Oude Kale afwaarts Borisgracht

- : afbakening inrichtingsplan Oude Kale
- : fietspaden
- : wandelpaden

Volgens het richtplan moet recreatie in het gebied zich vooral richten op zachte vormen zoals wandelen en fietsen. Om de wandelaar kennis te laten maken met de vallei van de Oude Kale zonder de omgeving al te veel te belasten, werd gekozen voor de uitbouw van een 'landschapsbelevingsroute'. De paden zullen veelal onverhard of halfverhard zijn en laarzen zijn aan te raden. Langs het traject zullen enkele informatieborden, zitbanken en picknicktafels worden geplaatst. Hier en daar komen er veesluizen zodat wandelaars en vee elkaar niet hinderen. Op twee plaatsen zullen wandelbrugjes over de Oude Kale worden aangelegd om een doorsteek door de vallei mogelijk te maken. Er wordt nog overlegd over een gedeeltelijke openstelling van de route voor ruiterij.

Voor de fietsers werd een 'bovenlokale' fietsroute uitgestippeld, wat betekent dat de route niet beperkt blijft tot het projectgebied. De afstand bedraagt ca. 30 km en situeert zich tussen Mariakerke (Gent) en Durmen te Merendree (Nevele). De route maakt grotendeels gebruik van bestaande landelijke wegen, die deels verbeterd worden. Ook de Molenbrug over de Oude Kale zal worden vernieuwd door de afdeling Water (in principe in 2003). Hier en daar zullen gronden aangekocht en/of openbaar worden gemaakt door de VLM om de route volledig te maken.

Prijskaartje

De uitvoering van het project wordt geraamd op ruim 1.772.044 euro. AMINAL afdeling Water, AWZ en OVAM voeren hun deel van de werken zelf uit. Daarnaast staat de VMW in de toekomst garant voor de uitbetaling van de jaarlijkse vergoedingen voor een totaalbedrag van 6.445 euro per jaar. De VLM voert het grootste deel van de werken uit op gronden die later door de stad Gent of de gemeenten Nevele of Lovendegem beheerd zullen worden. De gemeentebesturen dragen elk 30% van de kosten, het resterende bedrag wordt gesubsidieerd door het Vlaams Gewest. Het provinciebestuur financiert de gemeenten via het GNOP (gemeentelijk natuurontwikkelingsplan). In het project worden enkele werken uitgevoerd door particulieren; zij krijgen hiervoor 80% subsidie van het Vlaams Gewest. Hierna volgt een beknopt overzicht:

Aminal afdeling Water	meet- en regelsysteem, vervangen brug	610.726 euro
AWZ	inrichting ontginningsgebied	102.019 euro
OVAM	onderzoek storten	108.882 euro
particulieren	bosvorming, bebossing kleinere storten	31.230 euro
VLM voor andere besturen	wandel- en fietsroute, beplantingen, kleinschalige waterzuivering, ...	919.187 euro
jaarlijkse vergoedingen:		
VMW	vergoedingen opbrengstverliezen	6.445 euro/jaar

Algemene info

Deze krant werd gedrukt op 5.000 exemplaren op milieuvriendelijk papier.

Heeft u nog vragen? Voor meer informatie kunt u terecht bij de contactpersonen vermeld in de krant of bij:

Vlaamse Landmaatschappij
Provinciale Afdeling Gent
Ganzendries 149, 9000 Gent

Nico Bogaert, projectverantwoordelijke
 e-mail: nico.bogaert@vlm.be
 Els Seghers, communicatieverantwoordelijke
 e-mail: els.seghers@vlm.be
 Tel: 09/244.85.03 - Fax: 09/244.85.99

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
 DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN